

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙНУУДА АЛДАР БА СОЛО!

Бүтэ тэрхүүдэй пролетариар, нэгдэгтэй!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 176 (3988) 1942 оной июлинь 26, воскресенья СЭН 15 МУНГЭН

ГИТЛЕРОВЕЦУУД СОВЕТСКЭ АРАДТА ЮУ УШАРУУЛНАБ

(„Правды“ түрүү бэшгээ)

Газуурдан дайсан манай газар нутагтай гүн гүнзэгэ хулар саашаа шурган орохо гэжэ бии бүтэ сөө зантандажа байна. Дайсан болгоо Дониэ эзэлжэ халаатай. Тэрэ хажа Волгыг эзэлхэни гэжэ зүдэлнэ. Дайсан болбо советскэ арадыг немецкэ дарлагтаа орууджа зобоохо ханаатай.

Дайсан болбо Пажак тээшэ дугташаа. Тэрэ хада советскэ баялгыг, арад зоний ээригэ булалжа абаха ханаатай, советскэ нефть, Кубанай шендэ төрөнэй нөөдлэ эзлэбэ зүдэн мэтээр харгадана. Дайсан болбо Кавказай эрхэ сүлөөтэ арадуудыг—армяны, азербайджануудыг бобоолшохо ханаатай.

Тиймэ болохоороо советскэ гүрэнэй ажабайта ба үрэл тухайна, СССР-эй арадуудай ажабайта ба үрэл тухайна, Советскэ Союзскэй арадууд эрхэ сүлөөтэй байха гү, али бобоолшохоороо орохо тухайна хэрэг ябажа байна гэжэ,— гэжэ нүхэр Сталин 1941 оной июлинь 3-ай үлэр өөрнөө хуу хэтэ үгэ соо советскэ арад зондо уригшалаан хануудлаа хөн.

Манай орондо шөрүүн хатуу аюул тохолоод байна. Алар 562 жэлэй саад тээ манай үгэ эсгэр нэр монгол хаануудай зөбүн муухай дарлагтыг бөөхөн байгуулан абажа хайлан төрө газар нутагуудта Гитлер болбо немецкэ банкнрууд ба баронуудай дарлагтын гэжхыг советскэ арадай хүрүүнэ утгала гэжэ эрхэжэнэ.

«Россия территория дождо заргын яһанай славянууд шуудан юм, тэднэр хадаа өөрнөө гүрэннэ, өөрнөө культурыг байгуулжа шалгахгүй, харин немецкүүдэй худалданууд соо урдажа байһан гэгээн аржун шувхатай тиймэ арадаар күтэлбэригдэхэ харгэтэй болоходо байна»— гэжэ «Майн Кампф» гэгэж үлхэй бүлээр ном соогоо Гитлер бэшэ хөн.

Советскэ арад, ши болбо харшан Гитлерэй элэ бүлэр булай гүрэнүүдэ дуулаха гүш? Хубилан тэрэнэй немецкэ штурмовууд мэхэ мүнхэг галуу шувхатай немецкэ фельдфебельүүд хадаа гэгээн нангин оройой газар дээрэ немецкэ жанларатай, немецкэ түрмэтэй, немецкэ бобоолшоходо, немецкэ зонхилгоотой, немецкэ гүрэн тогтоохо ханаатай!

Советскэ хүнүүд болбо өгэ немецкэ хайрхуу мунхэг нэгдэгтэй ханаа абаад, дайсангай тулалдаа хүрөөтэй шанга сагта төгөрнөө хяа хамжа сохихонэ лабтай. Нанголоной хөдөн дайн сэрэгэй үе болбо Европоохт арадуудай гүрэн түрэн хуургай бөө байһыг шалгаһан түрхэтэ туршалга мүн байгаа. Немецүүд Иен түрэнэй дэргэдэ хяа бутэ сохихонэ дарлаглаа хөн. Тэднэр хадаа нэгэншынгаа хүл дөрө эшхэбэр муухайгаар гешхэгдэхэд хэбтэжэ байгаа хөн. Борооджо болбо орд арадай харюу болоо бөлэй. Бусад гүрэнүүдэ дөнгөн эзэлэгшэ хадаа Россия хосороо хөн.

Советскэ гүрэн дотор орд арад болбо бусад арад зонтойгоо ахад хүртэй хани барисаатай байжа, өөрнөө хүсэ шаламлы ба хатуу зоригты бүрн эхэ болгоо. Гитлеровскэ Германия эзэннөө мэхэжэ болоод байна.

Горжон, түтхэй элэл, өгөө хоолой зүйлүүдэй хомор болоһон дээрнээ хохилот яларалы намган донд немецүүд улам бүр урлагшаад дугташажа ябана. Тэднэй урда бэйһан хэргыгаар советскэ арадай дайсад нэгтэ ябажа үнгөрөө хөн. Дөнгөншэй түрэг дээрнээ өөрнөө илалтыг захаян гаргабди гэхэ ханаатай байгаа бөлэй. Тэднэр хадаа Новожиэ ба Додохи газар нутагуудыг гешхэжэ түйбөжэ ябаа хөн. Тэднэр хадаа Россия үдэн зүрхэнднэ хүтэжэ ошоо хөн. Тэднэр өөһөднэ өгөө үхэлгэ утгажа ошонон байгаа.

Улаан Арми болбо төрө үедэ, мүнөөншынэ орлодо жэшгүтэй хулашар байгаа. Тэрэндэ дүй хуршашы, техникшынэ байгаагүй. Зөвүүд фандаргадангай байгаа. Тийнхэн Улаан Арми байлаа хэйрэг гэдэгтэ, сухарна хөн. Борхшөөд өхэ болохо бүринэ советскэ өхэ оройдон шалган дурлаха хатуу охин улам өхөөр со-рохибож. Сагаан гвардейскэ хар нохосуудай шөлмөл офицерскэ полкүүд хадаа худалмэршан ба таряашанай булад хатуу зоригт мургууд хяа бутэ хүршэнэн байгаа.

Зүгөөр, мүнөө биеднэр хурагтэй өгөө хүсөөтэй дайсангай төмсөжэ байнади. Мүнөө айхатар өхэ аюул тохолоод байна. Тээд немецкэ гүрэн тогтоохо ханаатай! Улаан Арминтайшэ нэгдэ өгэ

дүсэтэй болохой. Тэрэнэй өрө талаа советскэ арад нэгдэн жагсаад байна. Тэрэнэй ара талаа күсөн түгэ социалистическэ ажал үйлэбэри байжа. Тэрэнэй ара талаа жолхон таряашад байна. Бүрн түртү хүн түрэлтэн биеднэр тэй хамта байна. Дэхэй дээрхэ этгэн хүсөөтэй гүрэнүүд мангай хани холбоо байгуулаад байна.

Дайсаннэ даража манхын тулаа хэрэгдэхэ арганууд мангайа хүсэд бии. Энэ аргабожжэ жөө шадмарар хэрэгдэхэ шудалаа, дайсангай шангаар тулалдааша, советскэ газартайгаа хөм бүрэнэй түлөө тэмсэдэ нугаршаггүй хатуу зоригты хүтүжүүлжэ хэрэгтэй.

Тийнхэн гэжэ өсгө ороноо хамгаалгын дайн сэрэг биднэе бүрэнэ. Агуушэ хургалшангай хэн бэ гэгдэ—дайсада зөбүүр кэлтэ мүн. Дайсан болбо советскэ арадуудай бүр дотор өгөө ахан болохо орд арадыг үгэ хэл гэгэн зорлогөө шюунагуй. Гитлерын болбо манай орондо, манай арад зондо зөбүүрхэтэ түлэе немецүүдтэ хүтүжүүлжэ.

Немецкэ солдадууд болбо хүн дүрсөө алмажэ зэриг муухай арыгтанууд болохой. Орд арад болбо бүтэ советскэ арад зонтойгоо ахадүртэй хани барисаа байгуулан патриотуудай гэгээн нангин зөбүүрхэлгөөр элэ тошуулашарай зөбүн муухай түлэе харюуража байна. Немецүүд болбо өгөө манай зөбүүрхэлгын хэцүү хөөр нөөдөөрө хараа. Тэднэр хадаа манай зөбүүрхэлгэ бүрн өхөөр үзэхэн лабтай. Алашлан немецкэ унгер-офицер Леопольд Фотель гэгшэ өөрнөө хөмгалаа ингэжэ бөхшөн байгаа: «Ороууд улам зөбүүн ба үсэд болохо байна. Мянга айхатай бөхшэ ши мэдөнш, төв байлаанда ороуудай харгалхатай сасу хүртэй ба айхатай байна. Шиндэгтэ ба зөбүүрхэн түгэ төлөнэй нөөдөндэ өлөөр харгалдана! Тиймэ улад хүнэй мөмдө ороодогүй ба дийлдэггүй юм...»

Энэ немецкэ үхэхингөө урда тээ советскэ арад тухай үгэн ушарыг ойлго.

Фашистскэ дээрнээшэд болбо советскэ арадыг, советскэ гүрэннэ, советскэ культурыг үгэ хэл ханаатай.—фашистскэ тогчулшадые өөһөднэ үгэ хэтэбди!

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Улаан Армин начальствующи ба рядовой состава Советскэ Союзай Геройн нэрээрэг олгохо тухай

Немецкэ булмтарашадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованинга дайшалгы даалгабарнуудыг жэшөөтэ хайнаар дүргэхэ зуураа баатаршалга ба геройство гаргаһанай түлөө Ленинскэй орден ба «Алтан Одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрээрэг олгохо:

1. Улаанармеец **Ананиев Николай Яковлевич**
2. Улаанармеец **Безродный Григорий**
3. Улаанармеец **Болотов Николай Николаевич**
4. Улаанармеец **Бондаренко Яков Александрович**
5. Улаанармеец **Васильев Ильярьев Романович**
6. Сержант **Добрынин Иван Евстафьевич**
7. Улаанармеец **Дутов Петр Давыдович**
8. Улаанармеец **Емцов Петр Кузьмич**
9. Улаанармеец **Есмулатов Наротбайда**
10. Улаанармеец **Кисельников Дмитрий Митрофанович**
11. Улаанармеец **Киселев Алексей**
12. Полтурн **Клочев Василий Георгиевич**
13. Улаанармеец **Колесников Аскарта**
14. Улаанармеец **Кочнев Григорий Ефимович**
15. Улаанармеец **Кривонос Абрам Иванович**
16. Улаанармеец **Маслов Николай Гордеевич**
17. Алаалаша сержант **Митин Гавриил Степанович**
18. Улаанармеец **Митченко Николай**
19. Улаанармеец **Москаленко Иван Васильевич**
20. Улаанармеец **Натаров Иван Моисеевич**
21. Улаанармеец **Петренко Григорий Алексеевич**
22. Улаанармеец **Семичев Мусабет**
23. Улаанармеец **Тимофеев Дмитрий Фомич**
24. Улаанармеец **Трофимов Николай Игнатьевич**
25. Улаанармеец **Шадрин Иван Демидович**
26. Улаанармеец **Шенников Душанкула**
27. Улаанармеец **Шенников Григорий Михайлович**
28. Улаанармеец **Шепетков Иван Алексеевич**

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгшэ **М. КАЛИНИН**,
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН**,
Москва, Кремль. 1942 оной июлинь 21.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Сержант Мирошниченко Виктор Петрович Советскэ Союзай Геройн нэрээрэг олгохо тухай

Немецкэ булмтарашадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованинга дайшалгы даалгабарнуудыг жэшөөтэ хайнаар дүргэхэ зуураа баатаршалга ба геройство гаргаһанай түлөө Ленинскэй орден ба «Алтан Одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрээрэг олгохо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгшэ **М. КАЛИНИН**,
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН**,
Москва, Кремль. 1942 оной июлинь 22.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

21-дэхи гвардейскэ истребительскэ авиационно полкы Улаан Тугай орденээр шагнаха тухай

Немецкэ булмтарашадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованинга дайшалгы даалгабарнуудыг жэшөөтэ хайнаар дүргэхэ зуураа баатаршалга ба өрөлхө зориг гаргаһанай түлөө 21-дэхи гвардейскэ истребительскэ авиационно полкы Улаан Тугай орденээр шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгшэ **М. КАЛИНИН**,
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН**,
Москва, Кремль. 1942 оной июлинь 21.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Дайлалдажа байгаа Арми

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙ А. И. ДЫДЫШКО.
Артиллерийскэ частин командир, Советскэ Союзай Герой майор А. И. Дыдышко будалмныга дайшалгы зорилгоонуудыг хэзээдшэ турэнээр ба айхатар ажалалтайгаар дүүргэдэ юм. Тэрэнэй буугай будалмныга гансахан нүүлэй үедэ эхээн зуун немецкэ солдадууд ба офицерүүд, эхээн арбаад будалгын үүрнүүд ба бэхжүүлэгдэмэл пунктүүд үгэ хэдэнэн байна.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Улаан Армин начальствующи ба рядовой состава Советскэ Союзай Геройн нэрээрэг олгохо тухай

Немецкэ булмтарашадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованинга дайшалгы даалгабарнуудыг жэшөөтэ хайнаар дүргэхэ зуураа баатаршалга ба геройство гаргаһанай түлөө Ленинскэй орден ба «Алтан Одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрээрэг олгохо:

1. Ахалагша лейтенант **Беликов Петр Васильевич**
2. Ахалагша лейтенант **Бойко Григорий Евдокимович**
3. Мичман **Васильев Сергей Николаевич**
4. Младша лейтенант **Вилхелмс Янис Индрикович**
5. Ахалагша лейтенант **Дехтеренко Андрей Николаевич**
6. Майор **Дзюба Иван Михайлович**
7. Ахалагша лейтенант **Майский Дмитрий Васильевич**
8. Ахалагша лейтенант **Марютин Петр Матвеевич**
9. Лейтенант **Носов Александр Андреевич**
10. Капитан **Орлов Федот Никитич**
11. Ахалагша лейтенант **Плашкин Борис Иосифович**
12. Ахалагша лейтенант **Погорелов Василий Парфирович**
13. Капитан **Романенко Василий Сергеевич**
14. Ахалагша сержант **Рябошапка Василий Яковлевич**
15. Ахалагша лейтенант **Стружкин Иван Васильевич**
16. Младша лейтенант **Устюжанин Яков Маркович**
17. Батальонно комиссар **Чапчиков Лазарь Сергеевич**
18. Ахалагша сержант **Чегодаев Федор Кузьмич**

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлгшэ **М. КАЛИНИН**,
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН**,
Москва, Кремль. 1942 оной июлинь 21.

Эд зүйл ба мунгэнэй шүүбэрин хөөрдох лотерей тарааха ябадалда профсоюзна организацинуудай хабадалсаха тухай

ВЦСПС болбо хүдэлмэршэд, албахаагшад, гэрэй эзэн эхэнэрүүдэй хунда ба хүдөө нутагуудта эд зүйлэй ба мунгэнэй шүүбэрин хөөрдох лотерей билеүүдэ тарааха ябадалда эдибтэйгээр хабадалсаха ёһотой гэжэ бүхы профсоюзна организацинуудыг уялгалаа. Лотерей билеүүдэ тараһан дээрнээ ороһон мунгэн зөөри хадаа Улаан Армин тулаа буу элсэб, Иомо хэргэсэл ба сэрэгэй хэрэгсэлүүдэ абаха хэрэгтэ зорюулагдаа юм гэжэ ажалшадта тон хайнаар ойлгуулжэ үгэхыг дурдаһан байна.

ВЦСПС болбо правительствын шийдэхэриин ёһоор СССР-эй Наркомфинай таража байгаа эд зүйлэй ба мунгэнэй шүүбэрин хөөрдох лотерей билеүүдэ абажа, немецкэ-фашистскэ булмтарашадтай урлаһаа эсэргүүсэ ябуулгажа байгаа эрхэ сүлөө олгуулгын агуушэ дайнтай холбоотой хэмжээ-ябуулгануудыг финансиралаа хэрэгтэ хүн зоний зөөри саашаахыг элсүүлгын хойноо оролдохыг хүдэлмэршэд, албахаагшад ба тэднэй бүлээнэ бүгэднэ урлаһан байна. (ТАСС).

Июлинь 25 ҮБЭНЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ДЭЭРЭ

СОСНОВО-ОЗЕРСК. (Манай спецкорроо). Ярууныг мяханай совхозой хүдэлмэршэдэй дунда дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөн болбо үбэнэй хүдэлмэри дээрэ бүтээсэ эхэтэйгээр ажаллаха ябадалы улам бүр үргэдхэнэ. Машинистүүд, гар хажууршан ба үбэнэ тармагшад ба сомогоод болбо үдэрэнгөө нормые улуу гартар дүүргэнэ.

Үбэнхуралгын хүдэлмэршын темп үдэрһөө үдэртэ улам шангажа байна. Тус совхозой хөөрдох фермын стахановцууд урда мэтэ түрүүлжэ ябанад. Жэшээлхэдэ: Цыпила Даванова гэжэ 5 гектарай орондо морин косилкаар 6—7 гектар хүртэр сабшана.

Гурбадах фермын хүдэлмэршэд **Цыренова, Дымрилова, Жамсаранова** ба **Гомбоева** гэжэд энээнэй урда тээ өөһөдөө даалгадаһан хүдэлмэри дээрэ дүүрэдэггүй бэлэй. Тээд мүнөө үедэ косилка дээрэ хүдэлмэршлэхэ зуураа машинныга техникыг хайнаар шудалаад байхадаа үдэрэнгөө даалгабарине 125 процент хүртэр дүүргэдэ болонхой.

★ ★

КНЯХТА. (Телефоноор абтаба). Энэ аймагай бүхы колхозуудта үбэнэй хүдэлмэршүүдэр эрхэ бүрн, улам эршэтэйгээр ябуулагдана.

Б-Кударинскэ сельсоветэй „Красная Заря“ колхоз (түрүүлгшын нүхэр **Жарников**) мүнөө үедэ 300 гектар сабшаад байна. Эндэ 17 косилкаар ба 70 хүн гараар сабшажа байдаг.

Тамирска сельсоветэй „Путь Октября“, артель энэ жэлдэ 1020 гектар сабшалангай ургаса хуряжа абаха түсбэтэй юм. Тийн мүнөө тэрэ тамилын гурбанай нээ хубин сабшагдаа. Энэ колхозойхид 200 гектарайнгаа ургасые хуряжа абаад байна.

„Путь Октября“ артелиин хадалан дээрэ 10 косилка хүдэлэхөө гадна, 50 хүн гараар сабшана.

Я. АНДРЕЕВ—А30-гэй главно агроном.

ЛОТЕРЕЙН БИЛЕТ—ДАЙСАНДА СОХИЛТО!

Манай республинын ажалшад правительствын шийдэхэбэриг халуунаар хайшаана

★ ★

НЭГЭ ЧАСАЙ ТУРША СОО

Эд зүйл ба мунгэнэй шүүбэрин хөөрдох лотерей гаргаха тухай СССР-эй правительствын тогтоолой радиогоор дамжуулагданан дарын Улан-Удмын түрэмшанай станциин депогой хүдэлмэршэд, албахаагшад ба инженер-техникческэ хүдэлмэршэд митинг хэбэ.

Депогой дежурна кочегар нүхэр **Игнатьев** гэгшэ митинг дээрэ нигэжэ мөүдүлбэ: „Эд зүйл ба мунгэнэй шүүбэрин хөөрдох лотерей хадаа 1942 ондо гитлеровскэ хара золи. Гуудыг өсөөлөн бутэ хяа сохихо гэгэн нүхэр Сталинай приказые бөөлүүлжэ ябадалда бүрн эхэ хүсэ нэмэжэе.“

Тийн би саллигайнгаа 35 процентээр бэшүүлэб.

Төрөвонно машинист **Луниев** нүхэр **Варламов** харынгаа салингай 40 процентээр захяад, өөрнөө бүхы бригаднхидыг уралаа.

Нүхэр **Аваней** хүтэлбэрилдэг цехын мастер **Баганин** калаанай бүхы хүдэлмэршэд харынгаа салингай 45 процентээр захяа.

Тийн депогой хүнчин халаанай хүдэлмэршэд оройдоо нэгэ часай турша соо 36 мянга 350 түхэригэй лотерей билет бэшүүлэе.

Мүнөө лотерейн билет захилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна.

★ ★

СЭБЭР МУНГЭЭР ОРУУЛА

Сэлэгийн уланзамай парохостын коллектив эд зүйл ба мунгэнэй шүүбэрин хөөрдох лотерей гаргаха тухай СОР Союзай правительствын тогтоолыг халуунаар утгаба.

Техникческэ үчсэтэй коллективэй хүдэлмэршэд, албахаагшад ба инженер-техникческэ хүдэлмэршэд митингынгөө дүүрбэн дары хахад часай турша соо лотерей билет захилагда бүтээ эдибхитэйгээр хабадалсажа, харынгаа салингай 20 процентээр доошо бөшэ мунгээр бэшүүлэб.

Тийн, элөөрэй олонхидын мунгэсэ гар дээрэ түлэб. Нүхэд **Зинькова, Гуськова, Давилова** гэгшэд салингайнгаа 22 процентээр бэшүүлэб, бүгэднэ сөбөр мунгээр оруулан байна. Тэршэлэн нүхэд **Алжеев** ба бусад лотерейн билет захилагда өхэ эдибхитэйгээр хабадалсажа, мунгээ болзорбоон уриг оруулхыг хүсэб.

Мүн парохостын бүхы цех, халаан ба бригадануудай хүдэлмэршэд лотерейн билет захилагда бүтээ хабадалсан, мунгээ гар дээрэ түлэжэ байна.

Б. ФАЙБУШЕВИЧ.

